

פְּנִינִים נִפְלְאִים וּמְתוּקִים עַל הַפְּרָשָׁה

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן

מתוך הספר המסגל "זרע שמשון" שחברו המקבל האלקי הקדמון רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זכר צדיק וקדוש לברכה. אשר בקש שילמדו בספרו והבטיח ישועות רבות למקמי בקשתו.

פְּרֻשֵׁת וַיֵּשֶׁב תִּשְׁבִּי • גְלִיוֹן 373

תּוֹרַת שְׁמִשׁוֹן

חֲכַמַת יוֹסֵף הַסִּירָה מֵעַל יַעֲקֹב טַעֲנַת הַנְּשׂוֹאִין לְרַחֵל וּלְלֵאָה

מדוע לא חשש יעקב לשנות את יוסף משאר הבנים? מי זוכה לבנים בעלי הוראה? מה בקש יעקב להרויח מהכתנת פסים שעשה ליוסף?

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים (א, ג):

על חכמתם של בני יעקב השבטים הקדושים, אין מי שיחלק. כלם זכו ללמוד תורה מפי אביהם שאף נטע בהם יראת שמים טהורה, ששמרה את חכמתם. אלא שאונקלוס מתרגם "בן זקנים הוא לו" ארי חכים הוא. כלומר, יוסף בן חכם. וכאן ראוי לשאל, וכי אחיו אינם חכמים?

שאלה לא פחות מרתקת היא, מדוע יעקב שנה את בנו בין הבנים, וכי לא העלה בדעתו שמעשה זה, עלול לגרם לשנאה ולקנאה.

ובאותה נשימה צצה קושייה שלישית, מתוך דברי הגמרא "לעולם לא ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים משי שנתן יעקב ליוסף נתגלגל הדבר וירדו בניו למצרים". המלה "לעולם" בדברי חז"ל טעונה ברור, יכלו לומר בפשטות "אל ישנה אדם את בנו..." ודי בכך.

ומדליק לנו "הזרע שמשון" נר גדול ומגרש את האפלה מעל קשיות אלו. אם אכן יוסף מגדר כבן חכם, הכי חכם, אזי ישנה סבה שחכמתו העפילה על חכמת אחיו הגדולים. שרש הדבר טמון במדרש הבא "כל הנושא אשה לשם שמים ומהגנת לו, הקב"ה מוציא מהם בנים בעלי הוראה". בעל

"פרשת דרכים" מוסיף נדבך נוסף ואומר, כי אם הבנים הנולדים הם חכמים וצדיקים, אין סימן גדול מזה, שהנשואין היו לשם שמים ולא לשם ממון, מעמד או כבוד.

ולעניננו, ליצני הדור היו מדברים סרה ביעקב אבינו, על כך שנשא שתי אהיות, והכבירו לומר, שאת רחל נשא בעברה ולא לשם שמים.

כדי להעביר מן העולם שמועה נלוזה זו, שקד יעקב אבינו ללמד את יוסף תורה יותר מכל אחיו. אכן, כלם חכמים ונבונים היו, אך יוסף עלה על כלם, בכך שינק מאביו יומם וליילה את תורתם של שם ועבר, ואף הוסיף בו כהנה וכהנה, ואהבו יותר מכל בניו, כי ככל שהחכים יוסף, התרבו כבודו ושמו הטוב של יעקב, ומעל לכל נודע כי קדושו לרחל היו לשם שמים וללא פגם, וחכמת יוסף עדה נאמנה.

ולכן גם עשה לו כתנת פסים, לא חלילה לפגע במעמד בניו הגדולים, אלא שרצה שישאלו העולם על שנוי זה, וישיב להם "זה בני החכם יוסף בן רחל", כדי שבינו כי לא נשא את אמו בעברה, והנה בר חכים ומעלה בנם יקירם.

ומכאן גם תתרץ השאלה מדוע המדרש נטע את המלה לעולם אל ישנה אדם... "שהרי נתן היה להסתפק ב"אל ישנה..." והמשמעות לכאורה אותה משמעות.

אך לא. נתפנונו לומר חז"ל, כי אף אם תהיה סבה מצדקת וטעם הגיון לשנות בנו בין הבנים, כמו שהיה אצל יעקב (שהעדיף את יוסף לטהר שמועת נשואין לרחל) אל יעשה זאת, כי הדבר יגרם - חלילה - שנאה קנאה וצרות רבות. (זרע שמשון' פרשתנו אות ד)

לומדים זרע שמשון! זרע! זרע! לימוד יומי קבוע קל ונגיש להשיג בכל חנויות הספרים

תורמים ורואים ישועות אל תחמיצו! שמוות התורמים יתברכו אצל גדולי הדור שליט"א בשעת לימוד בספר זרע שמשון.

הספר שמוחלל פלאות. אלמים נושעו בהבטחתו. 02-80-80-500 05271-66450 347-496-5657 <https://www.zerashimon.co.il/donation>

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

האמה והדיקטת דורות בת אסתר ל"ה זכ"ר ר"מ תשפ"ו

משה בן אסתר לשפע בריה טיש ומבדו מקיבו טיש ולחללה בראמת קינות לעסק

מרדכי בן רחל ישיעה ותפחה בריאת פריסה טישע וטיחביר טישות טמות מקיבו טיש

אשר אנשיל דוד הלוי בן גיילי טישע בריה ותפחה נוחלה בכל טיש איחוי מקיבו

ברוך צבי נסים בן שושנה לאה לחללה נוחלה וטריה דוד טישע מקיבו וזכה לשפע וטיח רב

שרה שרון בת סופיה יוכבד ג'ומנה בת מוריב תמר - אוראל משה בן לימור

שלום בן יליי טישו דיווית וטן תמר אשר נות וטחמה מקיבו טיש

ברכת המחבר מתוך הקדמת הספר

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

לימוד ונחמי השעורה

לכבוד חילולת הה"ק רב עין זרע שערך בריב טיש טיש חילולא חרופה חישועות בית המדרש זרע שמשון

ברוך צבי נסים בן שושנה לאה - רפאל בן סופיה - שאול בן רחל - אהרן בן חיה אידל פראדעל

יוסף בן לאה רחל - חיים ברוך בן שרה פנעא - ישעיה בן צלחה - ונתן שמואל בן רבקה דינה

מאיר בן תנה - ישראל אביו בן תנה - ישראל בן שושנה רייזל

לשפע בריה ותפחה בכל חנויות טמות מקיבו

והדלות מוסיפי השעיורים

משה בן תנה אטימה - אוראל משה בן לימור - אשר אנשיל דוד הלוי בן גיילי

לשפע בריה ותפחה כלי טמות

פניני שמשון

פנינים ורעיונות ככתבם וכלשונם

עניני חנכה

בהדלקת הנרות אנו מודים ומשבחים על נצחון המלחמה שיצאו מאפלה לאורה

קשה, למה קבעו חכמים פרסום מהגס שנעשה בשמן, שהיה דבר מועט לגבי הנס הגדול שנצחו במלחמה מעטים את הרבים, וחמשה בני השמונאי הפילו והרגו אלפים ורבבות, הלא זה הוא הנס הגדול הצריך לזכירת עולם ולפרסם תשועתו יתברך, שהרי גם השמן, אף על פי שהוא גדול, הלא גם אלישע עשה כך, ויותר מזה, לאשה אחת מבני הנביאים שהיתה אשת עבדיהו (מלכים ב' ד, א-ז).

ונראה לתרץ, שטעם הדלקת הנרות של חנכה לפרסום הנס, אינו לפרסום הנס של השמן שמצאו להדליק המנורה בלבד, אלא שהדלקת הנרות רומזת להתשועה הגדולה שבאה להם לישראל מאויביהם, דאמרינן במדרש (ב"ר ב, ד) על פסוק (בראשית א, ב) 'והשף על פני תהום', זה ינו, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהם, שבקשו לבטל מהם עקר המצוות, שהם שבת וראש חודש ומילה, ועוד היו רוצים שיכתבו על קרן השור שאין להם חלק באלהי ישראל, חס ושלום (ב"ר טו).

ואם כן, בתשועת הנצחון נקרא שישאל יצאו מאפלה לאורה, וזהו הטעם שנעשה להם גם בשמן, כדי שיוכלו להדליק המנורה ולהאיר, לרמז הדבר הזה, ומשום הכי בעיני פרסום הנס בגרות חנכה, והפרסום הוא על תקף ועקר הנס, דהינו ההצלה. (פרשת וישב אות ח)

באור נפלא במחלקת בית שמאי ובית הלל

ואף מחלקת בית שמאי ובית הלל, דמר אמר יום ראשון מדליק אהד מכאן ואילך מוסיף והולך, ומר אמר מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך (שבת כא, ב), אפשר לומר, שהיא תלויה בענין הנס שנעשה במנורה. שהרי רבים מקשים (עין תוס' הרא"ש שם ד"ה ונעשה; בית יוסף או"ח סימן תרע"ד מאי), כיון שבשמן שבפך לא היה בו להדליק אלא יום אחד, ונעשה גם והדליקו שמונה ימים, לא היה לנו להדליק אלא שבועה ימים, שלא נעשה הנס אלא בשבועה לילות.

ונתנו כמה תרוצים בזה, ויש מי שאומר (תוס' הרא"ש שם; בית יוסף שם) שבבליה ראשון נתנו שמן מועט, דהינו שמינית שמן שבפך במנורה, ונתמלאת, אם כן נעשה הנס גם בבליה ראשון. ולפי זה אתי שפיר מאי דקאמרינן, יום ראשון מדליק אהד, מכאן ואילך מוסיף והולך, שביום הראשון נעשה גם ליום אחד, ואחר כך בכל יום נעשה הנס ליומו. ויש מי שאומר (תוס' הרא"ש שם), שנתנו כל השמן בבליה במנורה, ושמינית ממנו נדלק בכל לילה, ולכן, זכר לנס זה אמרו, יום ראשון מדליק שמונה, להראות שכל השמן שנתמקם לשמונה ימים הדלק, מכאן ואילך פוחת והולך, כי בכל לילה היה מתמעט אותו שמן שבמנורה. וזהו נמי כנגד ימים הנכנסים או היוצאים. (פרשת מקץ אות א)

תורת חיים

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש - הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

כונת יוסף בספור החלומות לאחיו

ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו (ז, ה).

האור החיים הקדוש זלה"ה מדקדק בפסוקים: צריך להבין למה היה יוסף מוסיף ומספר להם את חלומותיו ולא חשש שבכך מגדיל את שנאתם. ומבאר האור החיים זלה"ה:

א. נתפון להודיע אותם כי מן השמים העלוהו למעלה ולגדלה, ומעשה יעקב אביהם שמרבה לו אהבה וכבוד היא בהספמת עליונים ומחמת פן יחדלו משנא אותו.

ב. כונת יוסף היתה להודיעם כי עדין יצטרכו אליו ויבואו וישתחוו לו, והעלה בדעתו כי בידעם פן ירחיקו השנאה ממנו כי יחששו שמא ינקם מהם באותה העת שצריכים אליו ויפלו לפניו, כי ידע בודאי שהשבטים יכופו ראשם לגזרת א-ל עליון.

ג. עקר כונת יוסף היתה לקרב הלבבות יחד, והוא על דרך מה שאמרו בגמרא (ברכות נה, ב) כי כל החלומות הולכים אחר הפה. וכתב שם הרא"ש שמי שחלם חלום ילך אצל אוהביו ויפתרו לו את חלומו לטובה. ויוסף חשב שבשיספור להם חלומותיו ידונו בעצמן כי לבו שלם עמהם כמשפט האחים האהובים ומשום כך מספר להם חלומותיו ועל ידי כך יסיפו אהבה אליו ויסתלקו מן השנאה. אולם באמת מכיון שקדמה בלבם שנאה וקנאה ליוסף נגטלו טערי האהבה בלבם והיו דנים הכל לרעה שפונתו להשתרר עליהם.

באורים בכפל הלשון שבפסוק

ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על חלמתיו ועל דבריו (ז, ה).

מדקדק האור החיים זלה"ה: מהו כפל הלשון 'על חלמתיו ועל דבריו'. ומבאר האור החיים זלה"ה:

א. בדבריו רצה לגרם שיתקם החלום, על פי מה שאמרו בגמרא (ברכות נה, ב) כל חלום שלא פתרו אותו, הרי הוא כאגרת שלא נקראה. והיינו שעל ידי שפותרים את החלום גורמים שיקם, ובלא שיפתרו את החלום בפה, לא יתקם החלום. וזה כונת מה שאמר הכתוב ששנאו אותו מחמת דבריו, היינו שלא העלים את דבר חלומותיו, אלא אדרבה מבקש לקימם על ידי כך שמספרו לאנשים ומבקש מהם לפתור אותם לו כדי שיתקם החלום ויוכל למשל בהם, ודבר זה יכפיל השנאה ביניהם.

ב. 'על דבריו' מחמת שמדבר עמהם כרע וכאח ובאמת לכו הורש און להם, שרוצה לשלט ולהתגדל עליהם, ולזה תגדל השנאה בסבה זו, וזה מה שאמר הכתוב 'על חלמתיו ועל דבריו', ששנאתם נתגברה מחמת ששמעו ממנו את החלומות שמוכיח מתוכם שהוא רוצה להתגדל עליהם ושוב המשיך לדבר עמהם כאח ומסתיר את פונתו האמתית, על כך נתגברה שנאתם אליו.

לקבלת הגליון במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 | לשיעורים ועידכונים: 02-80-80-400

נערך ע"י המחנך הרב ינון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאשקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-66450
יו"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרכנטיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלוחה 3

וזכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומוזני וכל טוב סלה בהבטחתו בהקדמת ספריו.

זרע שמשון ע"ר 580624120